



2- موقوف علیه عام و خاص

2- موقوف علیه عام و خاص

تعریف عام و خاص در موقوف علیه

۱۴۴. معنای وقف عام و وقف خاص چیست؟ عده ای می گویند: تغییر وقف خاص برخلاف قصد واقف و تبدیل آن به ملک خاص جایز است، آیا این سخن صحیح است؟

جواب: عموم و خصوص در وقف با ملاحظه موقوف علیه است، بنابراین وقف خاص، وقف بر شخص یا اشخاص معین است مانند وقف بر اولاد و یا وقف بر زید و فرزندان او و وقف عام وقف بر جهات و مصالح عمومی مانند مساجد و مکان های استراحت و مدارس و امور مشابه دیگر و یا وقف بر عناوین کلی مثل فقرا و ایتام و بیماران و کسانی که در راه مانده اند و مانند آن است و این اقسام سه گانه تفاوتی از جهت اصل وقف ندارند.

مواردی از وقف ترکیبی (مرکب)

۱۴۵. شخصی املاک خود را از زمین و باغ وقف بر اولاد ذکور خود نسلاً بعد از نسل نموده است به اینگونه که تا هنگامی که نسل اولاد ذکورش منقرض نشده است وقف بر آنان باشد و در صورت انقراض، موقوفه وقف بر سالار شهیدان حضرت ابا عبدالله الحسین (ع) باشد، آیا چنین وقفی صحیح است، موقوفه و منافع آن اعم از محصولات کشاورزی، و مال الاجاره و پولی که بابت تخریب موقوفه و تعطیل موقت منافع آن دریافت می شود، مخصوص اولاد ذکور می باشد و دختر و نوه دختری واقف حق استفاده از آن را ندارد؟ آیا صحیح است و دختر و نوه دختری واقف هم ذی حق می باشند؟ یا اصلاً این وقف صحیح نیست؟

جواب: وقف همان طوری که واقف انجام داده به شرط حصول قبض معتبر در وقف صحیح است.

۱۴۶. شخص خیری تقریباً در یکصد سال پیش ملکی و باغی را وقف اولاد کرده و تولیت آن را با اولاد ارشد ذکور قرار داده و منافع و نتیجه آن را برای کمک به فرزندان نیازمند خود و فامیلهای دور به ترتیب اولویت قرار داده و بخشی را هم برای عزاداری ابا عبدالله (ع) اختصاص داده مع الأسف اکنون آن موقوفه با وجود فرزند ذکور ارشد علی خلاف نیت الواقف بین ورثه تقسیم شده و ساختمان و مغازه ساخته اند و استفاده می کنند، اخیراً یکی از وراث آن مرحوم متن وقفنامه را به دست آورده و از وضع موجود خیلی نگران است استدعا دارد نظر مبارک را مرقوم فرمائید تا موجب احیاء و احقاق حق گردد.

جواب: از وقف باید در جهت وقف و زیر نظر متولی شرعی استفاده شود، و موضوع نیاز به رسیدگی دارد.